

Довідки Округу Канади 1907.

REFERAT PRASOWY,

Ілюстрована Шевченківська Бібліотека

S. inv. 130.

№ 9.

ІВАН ГУС (ЄРЕТИК).

З 1 малюнком і портретом.



165018

Накладом „Канадийского Фармера“
852 MAIN STREET, WINNIPEG, CANADA

ЛННБ України ім.В.Стефаника

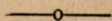


00504826 (P)

2006
2014

Ілюстрована Шевченківська Бібліотека
№ 9.

ІВАН ГУС (ЄРЕТИК).



З 1 малюнком і портретом.



165018

165018

Накладом „Канадійского Фармера.”
5. 852 Main Street, Winnipeg, Canad

10K.

11
н. 127731



ЛВІВСЬКА БІБЛІОТЕКА
АН УРСР
№ И 127731



M. Weber

Іван Гус (Єретик).

(ПОСЛАНІЄ СЛАВНОМУ П. І. ШАФАРІКОВІ).

Запалили у сусіда
Нову добру хату
Сусіди злі; нагріли ся,
Та й полягли спати,
І забули теплий попіл
По полю розвіять.
Лежить попіл на розпутьті,
А в попелі тліє
Огню іскра великого,
Тліє, не вгасає,
Підпалу жде, як той местник
Часу дожидає,
Злого часу. Тліла іскра,
Тихо дотлівала
На розпутьті широкому,
Та й гаснути стала.

Оттак Німота запалила
Велику хату, і семю,
Семю Славян роз'єдiniла,
І нишком-тихо упустила
Усобиць лютую змію.
Полили ся ріки крови,
Пожар погасили,
А Німчики пожарище
Й сиріт поділили.
Виростали у кайданах
Славянській діти,
І забули невольники,

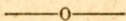
Чиї вони діти.
А на давнім пожарищі
Іскра братства тліла,
Дотлівала, дожидала
Рук твердих та сьмілих.
І дождалась. Прозрів-еси
В попелі глибоко
Огонь добрий сьмілим серцем;
Сьмілим орлім оком;
І засьвітив, любомудре,
Сьвіточ правди, волі.
І Славян семью велику
Во тьмі і неволі
Перелічив до одного,
Перелічив трупи,
А не Славян, і став-еси
На великих купах,
На розпутті всесьвітньому,
Іезекїїлем.
І, о диво! трупи встали!
І очи розкрили!
І брат з братом обняли ся,
І проговорили
Слово тихої любови
На віки і віки.
І потекли в одно море
Славянськїї ріки.

Слава тобі, любомудре,
Чеху-Славянине,
Що не дав ти потонути
В німецькій пучині
Нашій правді! Твоє море
Славянськеє, нове,
За-того вже буде повне,
І попливе човен
З широкими вітрилами
І з добрим кормилом,
Попливе на вольнім морі,
На широких філях.
Славаж тобі, Шафарику,

Во віки і віки,
Що звів-еси в одно море
Славянській ріки.

Привітай же в своїй славі
І мою убогу
Лепту, думу немудрую
Про Чеха сьвятого,
Великого мученика,
Про славного Гуса!
Прийми, отче! А я нишком
Богу помолю ся,
Щоб усі Славяне стали
Добрими братами,
І синами сонця правди,
І еретиками
Оттакими, як Констанський
Єретик великий.
Мир мирові подарують
І славу во віки!

1845, 16.-X.
Маринське.



I. (МОЛИТВА.)

Камень, его-же небрегоша
зыждущи, сей бысть во главу
угла: отъ Господа бысть сей
и есть дивенъ во очесѣхъ на-
шихъ.

Псаломъ СХVII., ст. 22.

»Кругом неправда і неволя,
Народ змучений мовчить,
А на апостольскім престолі
Чернець годований сидить;
Людською кровію торгує
І рай у найми оддає.
О Боже! суд Твій правдивий всує,
І всує царствіє Твое!

Розбійники, людоїди
Правду поборолі,
Люде стогнуть у кайданах,
Немає з ким взятись,
За євангелію правди,
За темні люди.
Розкуватись, одностайне,
Осьміяли Твою славу
І силу і волю!
Нема кому! Боже, Боже!
Чи то-ж і не буде?
Чи настане великий час
Небесної кари?
Чи розломим три корони
На гордій тіярі?
Розломимо!... Благослови,
Не на месть, на муки,
Благослови мої, Боже,
Нетвердії руки
Йї слово тихее! О Боже!
Чи вони ж почують?...«

— — — — — — — — — —
— — — — — — — — — —

Так в келії своїй правдивий
Іван Гус думав розкувати
Народ замучений, і диво,
Сьвятее диво показати
Очам незрячим.

»Поборюсь!
За правду Бог! Да совершить ся!...«
І в Вифлеємськую каплицю
Пішов молити ся вірний Гус.

II. ПАПСЬКА БУЛЛА.

»Во імя Господа Христа,
За нас розпязого на дріві,
І всіх апостолів сьвятих,
Петра і Павла особливе,

Ми розрiшаємо грiхи
Св'ятою буллою сiєю
Рабинi божiй отгiй,

Кiдо вoдили по улицях
В Празi позавчора,
Що хилялась — — —
Пю шинках, по станах,
По чернечих переходах,
По келiях п'яна.
Отта сама заробила
Та буллу купила:
Тепер св'ята!...«

— »Боже, Боже,

Великая сило!

Великая славо! зглянь ся на людей!
Одпочинь од кари у св'ятому раi!
За-що пропадають; за-що Ти караеш
Своiх i покiрних i добрих дiтей?

За-що закрив iх добрi очи
I вiльний розум окував
Кайданами лихоi ночи?!
Прозрiте, люде! день настав!
Проснiть ся, Чехи, змийте луду,
Розправте руки, будьте люде,
А не посьмiшище ченцям!
Розбiйники, кати в тiярах,
Все потопили, все взяли,
Мов у Московiї Татари,
I нам слiпим передали
Своi догмати. Крoв, пожари,
Всi зла на свiтi, воiни, чвари,
Пекельних мук безкрай ряд,
I повен Рим байстрят —
От iх догмати i iх слава!
То явна слава!... А тепер
Св'ятим·положено конклавом:
Хто без св'ятоi булли вмер,
У пекло просто! Хто ж заплатить
За буллу в-двое, рiж хоч брага,
Окрoме папи i ченця,

І в рай іди кінець кінцям!
У злодія вже злодій краде,
Та ще й у церкві. Гади! гади!
Чи напили ся ви, чи ні
Людської крові?! — Не мені,
Великий Господи, простому,
Судить великії діла
Твоєї волі: люті зла
Не дієш без вини нікому!»

І плакав Гус, молитву дія,
І тяжко плакав; люд мовчав
І дивував ся: що він діяв?
На кого руки піднімав?
»Дивіть ся, люде! Ось де булла,
Що я читав!» І показав
Перед народом. Всі здрігнули:
Іван Гус буллу розідрав!

III.

Із Вифлеємської каплиці
Аж до всесвітньої столиці
Луна, гогочучи, неслась;
Ченці ховають ся: мов кара,
Луна в конклаві оддалась, —
І похилила ся тіяра...

Шепочеть ся Авіньоно
З римськими ченцями;
Шепочуть ся антипапи,
Аж трясуть ся стани
Від шопоту. Кардинали
Як гадюки вють ся
Круг тіяри, та нищечком
Мов коти гризуть ся
За мишеня. Та й як таки?
Однієї шкури
Така сила! А м'ясива!
Аж здрігнули мури,
Як зачули, що у Празі
Загелкали гуси
Та з орлами летять бить ся...

Конклав схаменув ся,
Зібрав раду. Положили:
Одностайне стати
Против Гуса, і в Констанцу
Всіх ворон скликати,
Та й стеретти яко мога
І з верху і з долу,
Щоб не втікла тая птаха
На славянське поле.

Як та галич поле крила,
Ченці повалили
До Констанци: шляхи, степи
Мов сарана вкрили.
Барони, герцоги і дюки,
Псарі, герольди, шинкарі
І трубадури-кобзарі
І шляхом військо мов гадюки;
За герцогинями Німота,
Хто з соколами на руках,
Хто пішки, верхи на ослах,
Так аж кишить — все на охоту,
Мов гад у ирїй поспіша.
О Чеху, де твоя душа?
Дивись, що сили повалило,
Мов Сарацина воювать
Або великого Аттилу!

IV.

У Празї глухо гомонять,
І цісаря і Вячеслава
І той собор тисячеглавий
У голос лають; не хотять
Пускати в Констанцу Йвана Гуса.
»Жив Бог, жива душа моя!
Брати, я смерти не бою ся!
Я докажу отим зміям,
Я вирву їх несите жало!«
І Чехи Гуса провожали,
Мов діти батька...

Задзвонили у Констанці
Рано у всі дзвони.
Збирали ся кардинали,
Гладкі та червоні,
Мов бугаї в загороду,
І прелатів лави,
І три папи, і баронство,
І вінчані глави.
Зібрали ся мов Іуди
На суд нечестивий
Против Христа. Свари, гомін,
То реве то вие,
Як та орда у таборі
Або Жиди в школі...
І всім разом заціпило!...

Мов кедр серед поля
Ливанського, у кайданах
Став Гус перед ними
І окинув нечестивих
Орліми очима.
Затрусилась, побіліли,
Мовчки озирали
Мученика.

»Чого мене,
Чи на прою позвали?
Чи дивить ся на кайдани?«
— »Мовчи, Чеше сьмілий!«
Гадюкою зашипіли,
Зьвірем заревіли.
»Ти еретик! ти еретик!
Ти сієш розколи!
Усобища розвиваєш,
Сьвятійшої волі
Не приймаєш!«

— »Одно слово!«
— »Ти Богом проклятий!
Ти еретик! ти еретик!«
Ревіли прелати:
»Ти усобник!«

— »Одно слово!«

— »Ти всіми проклятий!...«
Подивив ся Гус на папи,
Та й вийшов з палати.

— »Побороли! побороли!«
Мов обеленіли:
»Автодафе! автодафе!«
Гуртом заревіли.

V.

І цілу ніч бенкетували
Ченці, барони; всі пили
І п'яні Гуса проклинали,
Аж поки дзвони загули
І сьвіт настав. Ідуть молитъ ся
Ченці за Гуса. З-за гори
Червоне сонце аж горить,
І сонце хоче подивить ся,
Що будуть з праведним творить?!

Задзвонили в усі дзвони
І повели Гуса
На Голгофу у кайданах.
І не стрепенув ся
Перед огнем, став на йому
І молитву діє:

»О Господи милосердий,
Що я заподіяв
Отим людям, твоїм людям?
За-що мене судять?
За-що мене розпинають?
Люде! добрі люде!
Моліте ся, неповинні:
І з вами те буде!
Моліте ся! Люті зьвірі
Прийшли в овчих шкурах
І пазори розпустили...
Нї гори нї мури

Не сховають. Розільється
Червоне море
Крови, крови з дітей ваших!
О горе! о горе!
Он-де вони, в ясных ризах!
Їх лютії очи...«
— »Пали! пали!« — »уже крови,
Крови, крови хочуть,
Крови вашої!...«

І димом
Праведного вкрило.
»Моліте ся! моліте ся!
Господи помилуй!
Прости Ти їм, бо не знають...«
Та й не чути стало.
Мов собаки коло огню
Кругом ченці стали:
Бояли ся, щоб не виліз
Гадиною з жару
Та не повис на короні
Або на тіярі.

VI.

Погас огонь, дунув вітер
І попіл розвіяв.
І бачили на тіярі
Червоного змія
Прості люде. Пішли ченці
Й »Те Деум« співали;
Розійшли ся по трапезах,
І трапезували
І день і ніч, аж попухли.

Малою семею
Зійшлись Чехи. Взяли землі
З-під костра, і з нею
Пішли в Прагу.



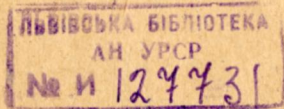
...І димом
Праведного вкрило.

Оттак Гуса

Ченці осудили,
Запалили... та божого
Слова не спалили.
Не вгадали, що вилетить
Орел із-за хмари
Замість гуся і розклює
Високу тіяру.
Байдуже їм, розлетілись
Мов тії ворони
З кровавого того сьвята.
Ченці і барони
Розвернулись у будинках,
І гадки не мають:
Бенкетують, та інколи
»Те Деум« співають.
Все зробили... Постривайте,
Он над головою
Старий Жижка з Таборова
Махнув булавою!

1845. 10.-X.

С. Марінське (у полтавщині).



339968

Ілюстрована

И 127.731

- | | |
|--|--|
| 1. Причинна. 3 2
ками і портретом. | 15. Варнак. 3 1 малюнок і
портретом. |
| 2. Катерина. 3 3 малюнка-
ми і портретом. | 16. Титарівна. 3 1 малюнок
і портретом. |
| 3. Тополя. 3 1 малюнком і
портретом. | 17. Марина. 3 1 малюнком
і портретом. |
| 4. Гайдамаки. 3 15 малюнок
і портретом. | 18. Сотник. 3 1 малюнком
і портретом. |
| 5. Черниця Маріяна. 3 1
малюнком і портретом. | 19. Петрусь. 5 1 малюнком
і портретом. |
| 6. Утоплена. 3 1 малюнком
і портретом. | 20. Тарасова ніч. — Іван
Підкова. — Перебендя.
3 2 малюнок і портрет. |
| 7. Гамалія. 3 1 малюнком
і портретом. | 21. Русалка. — Як би тобі
довело ся. 3 2 малюнок
і портретом. |
| 8. Сова. 3 1 малюнком і
портретом. | 22. Назар Стодоля. 3 2 малюнок
і портретом. |
| 9. Єретик або Іван Гус. 3 1
малюнком і портр. | 23. Збірник дрібних віршів.
3 7 малюнками і портр. |
| 10. Невольник. 3 2 малюнок
і портретом. | 24. Збірник дрібних віршів
про Україну та козацтво.
3 4 малюнками і портретом. |
| 11. Наймитка. 3 2 малюнок
і портретом. | |
| 12. Відьма. 3 1 малюнком і
портретом. | |
| 13. Княжна. 3 1 малюнком
і портретом. | |

За всі разом..... \$150.

Кожий свідомий Українець повинен знати ІСТОРІЮ СВОГО КРАЮ.

Видавництво «Канад. Фармера» в порозумінні з Руською Книгарнею у Вінніпегу передрукувало стародручне видане Проф. М. Грушевського

ІЛЮСТРОВАНУ ІСТОРІЮ УКРАЇНИ

в комплекті. Історія є популярна і зрозуміла для кожного. В старім краю випродано два видання, тепер вже час щоби по 4-ох літах появил ся третій наклад. Є се величезна книга, має 516 сторіч, 416 образків. — Ціна \$3.00.

Замовлення висилайте на адресу:

Ruska Knyharnia

848-850 Main St.

Winnipeg, Man.

Domoditzwo Okregu 8. 1906.

REFERAT PRASOWY,

Ілюстрована Шевченківська Бібліотека

L. inv. 130.

№ 9.

ІВАН ГУС (ЄРЕТИК).

3 1 малюнком і портретом.



165018

Накладом „Канадийского Фармера“
852 MAIN STREET, WINNIPEG, CANADA